

ITINERARI HISTÒRIC

*La Guerra
del Francès
a Molins de Rei*

ITINERARI HISTÒRIC DELS EFECTES DE LA GUERRA DEL FRANCÈS A MOLINS DE REI

A partir d'aquest any 2008, es commemoren els 200 anys de la Guerra del Francès (1808-1814). Molins de Rei, per la seva posició estratègica en el territori, determinada fonamentalment per la presència del pont de les Quinze Arcades sobre el riu Llobregat, fou una de les poblacions més castigades de la riba esquerra, amb duríssimes batalles constants que van estar a punt de suposar la destrucció total de la vila.

De fet, la realitat contemporània de Molins de Rei naixerà de les cendres d'aquell dramàtic conflicte. De la pràctica destrucció dels edificis que configuraven la vila, d'entre els quals el Palau de Requesens que en va resultar molt afectat, sorgirà el nou paisatge urbanístic i arquitectònic, del nucli actual de Molins de Rei. Socialment, naixerà un altre Molins de Rei configurat per la preeminència d'una pagesia benestant, enfront d'una noblesa que a poc a poc anirà perdent la seva posició dominant fins aleshores.

Núm. 1 (Punt de trobada) Carrer de Rafel de Casanova. Palau dels Requesens

El segle XII és el de la gestació de Molins de Rei. L'any 1190 el rei Alfons I de Catalunya donà a Bernat el Ferrer terra guanyada al riu perquè s'hi fes la casa i per fer anar i guardar els molins. El lloc s'anomenaria Molins Reials i/o Molins del Llobregat. Al seu aixopluc es formaria el nucli de la vila que rebria el nom del que era la seva activitat econòmica principal, els molins reials. Fins al segle XV, la vila estaria sotmesa a una sèrie de canvis de jurisdicció, reial o senyorial, fins que l'any 1430 Alfons el Magnànim atorgà a Galceran de Requesens la baronia de Molins de Rei. El nou senyor va edificar una gran casa fortalesa que seria coneguda com el Palau, essent l'inici de la gran nissaga dels Requesens de Molins de Rei.

Durant la Guerra del Francès el Palau va ser ocupat, saquejat i espoliat, a més de patir com la resta de la vila els efectes de les ires dels soldats napoleònics, enfurismats i humiliats en la retirada de les dues batalles del Bruc el 6 i el 14 de juny de 1808, fins al punt que no va poder ser reconstruït una vegada acabada la guerra.

Núm. 2 Plaça de les Moreres

El gran hort del Palau fou font d'ingressos per la família Requesens junt amb l'explotació dels molins i els drets sobre el curs del riu Llobregat des de Martorell fins al mar.

Núm. 3 Plaça de l'Ajuntament (Can Mas i ca n'Ametller)

La població civil catalana des d'un primer moment es va rebel·lar contra l'ocupació estrangera. La guerra es desenvolupà en tots els àmbits. Els pobles del Baix Llobregat foren els més castigats a l'ocupar un territori proper a Barcelona on l'administració francesa dictava les seves lleis i els exèrcits el recorrien tant en accions de represàlia contra la guerrilla com per fer requisos d'aliments per a homes i cavalleries.

Les famílies Mas i Ametller foren de les primeres que s'instal·laren a Molins de Rei i aquí prosperaren les dues branques d'aquestes nissagues. Durant la Guerra del Francès, aquestes famílies, tant com altres de la vila, foren testimonis de fets tràgics i dels actes de resistència contra els abusos dels invasors.

Núm. 4 Carrer Verdaguier

En el canal que subministrava aigua als molins, molts francesos trobaren la mort quan la població civil es va prendre la justícia per la pròpia mà.

Núm. 5 Passeig del Terraplè, davant la fàbrica Ferrer i Mora

En els baixos de la fàbrica encara es poden veure les restes de la instal·lació del molí fariner que en el segle XVI va ser construït en aquest indret per Joan de Zuñiga, espòs d'Estefania de Requesens.

Núm. 6 Casa de les Comportes

Aquest edifici va ser inaugurat l'any 1819. El Canal de la Infanta va proporcionar aigua per regar els camps de la riba esquerra del riu Llobregat. La carretera nacional 340 que passa per sobre del canal, ara cobert, va ser construïda per accedir al pont de les Quinze Arcades, una obra projectada per enginyers militars, i va estar en servei de 1769 a 1971, any en què es va enfonsar. Aquest pont va ser de tanta importància des del punt de vista militar i estratègic, ja que només es podia travessar el riu en aquest punt i a l'atura de Martorell per pont del Diable, que va ser escenari de l'única batalla que es va lliurar a l'estil clàssic al Baix Llobregat durant la Guerra del Francès. Després d'aquesta batalla, que va tenir lloc el 21 de desembre de 1808, el pont va ser objecte de múltiples enfrontaments entre l'exèrcit napoleònic i la resistència que va desenvolupar la guerrilla comandada per figures de la rellevància de Josep Manso, el baró d'Eroles, Copons o Milans de Bosch, que defensarien incansablement fustigant l'enemic implacablement, en l'anomenada Línia del Llobregat que anava de Martorell al mar. La lluita per la possessió del pont seria la causa que Molins de Rei fos durament castigada al llarg de tota la guerra.

Núm. 7 Plaça de la Creu. Hostal de can Roca

La nissaga Roca fou al llarg de més de cinc-cents anys una de les famílies més rellevants de la vila. Els Roca acumularen patrimoni fins a ser els primers contribuents del cadastre de 1732. Quan va esclatar la Guerra del Francès, un membre d'aquesta família va prendre part activa en la lluita armada i va protagonitzar actuacions destacades, com la d'aixecar sometent contra l'enemic i participar en l'organització de la resistència. Va ser elegit comissari, en representació de Molins de Rei, en la Junta Corregimental de Martorell. En acabar la guerra va ser compensat amb la visita a casa seva del rei Ferran VII en el seu retorn de l'exili.

